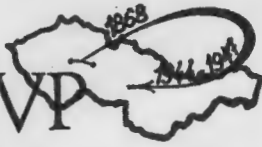

SCVP

V květnových dnech vzpomeňme všech, kteří ve druhé světové válce položili své životy, abychom my mohli žít! Položme kytičku na jejich hrobech nebo u památníků, které současné generaci připomínají jejich lásku k národu a svobodě...

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

3/92
ročník 2

ZAPOMENUTÉ VÝROČÍ

V letošním roce uplynulo 45 let ode dne, kdy byla ukončena v roce 1947 repatriace volyňských Čechů - jejich návrat do vlasti svých předků. Na základě mezivládní dohody ze dne 10.7.1946 se v rámci hromadné repatriční akce vrátilo 33 077 osob, z toho 9 206 dětí do 14 let a 4 633 osob starších 55 let. Mezi repatrianty bylo i několik desítek volyňských Čechů, kteří jako děti přesídlili se svými rodiči na Volyn v minulém století.

Je všeobecně známo, že repatriace Čechů z Volyně nebyla jednoduchou záležitostí a jednání o její uskutečnění se vlekla, vinou živých politických sil, řadu měsíců. Nebylo dost chuti, a to na obou stranách, tuto hromadnou repatriaci uskutečnit. Je věcí historiků, aby prozkoumali zápisy z příslušných mezistátních jednání a provedli důkladně jejich analýzu. Jisté to bude jedním z mnoha úkolů historiků, kteří budou pověřeni dokončit, či doplnit dějiny naší minority a zabezpečit, aby z nich zmizela všechna bílá místa.

Poprvé se jednalo o návratu volyňských Čechů do vlasti koncem třicátých let. Již tenkrát se uvažovalo o tom, že by šlo o výměnu Poláků ze Slezska a volyňských Čechů. V této době se však polsko-československé vztahy natolik zhoršily, že k definitivnímu jednání pak už nedošlo a návrh zapadl v zapomnění. Podruhé žádali volyňští Češi o přesídlení a opět výměnu s Poláky ve Slezsku v bouřlivém roce 1938. Výměna obyvatelstva měla odstranit třecí plochy mezi Československem a Polskem. Ani druhý návrh tehdy nevyhovoval polské straně, které nešlo o výměnu obyvatelstva, ale o získání určitého území.

K repatriaci tedy došlo až po skončení druhé světové války. Přitom, jak známo, podle uvedené mezivládní dohody mohli repatriovat jen Češi z bývalé carské Volyňské gubernie. To byl hlavní důvod, proč se již tehdy nevrátili ve větším počtu Češi z jiných částí Ukrajiny a Ruska. Necelých tisíc osob se vrátilo loni, kolem pěti set se vrátí letos.

Repatrianti v roce 1947 přijeli 87 nákladními vlakovými soupravami. Přivezli s sebou 6 285 koní, 6 947 krav, 4 076 prasat, a přes 4 000 kusů jiných hospodářských zvířat. Pochopitelně, že také značné množství zemědělského nářadí, protože dřívá část repatriantů pocházela z venkova - ze 407

českých a smíšených obcí. Odhadní cena majetku zanechaného Čechy na Volyni činila 52,5 milionu rublů. Do této částky však nebyly zahrnuty ceny pozemků, které, jak známo, byly v SSSR státní. Státní bance SSSR bylo odevzdáno repatrianty 33,5 mil. rublů. Největší počet repatriantů byl usídlen na Žatecku, Podbořansku, Chomutovsku, Litoměřicku, Chebsku, Karlovarsku. Na Moravě pak na Olomoucku, Štumpersku, Uničovsku, Znojemsku a Šumperecku.

Poznámka sazeče k článku Zapomenuté výročí. Podle knihy J.Vaculika: Reemigrace a usídlování volyňských Čechů v letech 1945-48, v níž jsou citovány příslušné archivní dokumenty, lze mít za to, že: 1. Kromě v článku uvedených 33 077 osob repatriovalo asi 6 000 příslušníků 1. čs. arm. sboru v SSSR, navrátilců z totálního nasazení v Německu a osob, které repatriovaly neorganizovaně v letech 1945-46 (str. 119). 2. První doložená snaha o repatriaci byla projevena v roce 1919, což vláda ČSR na své schůzi 2.5.1919 zamítla (str.30). 3. Celková hodnota na Volyni zanechaného majetku při hromadné repatriční akci byla 96,5 mil. Rb (str.95) a hodnota majetku těch, kteří repatriovali mimo hromadnou repatriční akci, byla 4,5 mil.Rb. (str.96). 4. Celková výměra zanechané zemědělské půdy podchyčené soupisem byla 39 432 ha (str.97). Do celkové hodnoty zanechaného majetku byla zahrnuta jen hodnota osevů (str 95), nikoliv vlastní půdy.

Z Japonska k dětem od Černobylu

Dne 28. října se v pražském Činoherním klubu konalo mimořádné představení japonské hry Den, kdy přišlo. Její autorka, PhDr. Šimako Murai, ji napsala pod dojmem zprávy z tisku, že Československo pozvalo k ozdravnému pobytu děti z Černobylské oblasti. Š. Murai pochází z Hirošimy a ve svém dramatickém cyklu Hirošimská žena se zabývá osudy obyvatel tohoto města. Proto nemohla zůstat netečná ani k strastem těch, do jejichž života zasáhla černobylská jaderná havárie. Navíc poznání, že mezi nimi jsou i Češi, ji tuto problematiku dále a důvěrně přiblížilo. Vystudovala totiž na Univerzitě Karlově v Praze a náměty ze současného českého

Předseda české vlády Petr Pithart

navštívil v březnu Sokolovsko. Při této příležitosti zavítal také do Rovné, kde navštívil dvě rodiny Čechů z Malé Zubovštiny a zajímal se o řadu otázek souvisejících s jejich přestěhovaním. Přislíbil, že některé, dosud nevyřešené problémy budou postupně s příslušnými orgány vyřešeny. Předsedu vlády a jeho doprovod přivítali v Rovné zástupci našeho Sdružení karlovarského regionu Věra Pelcová, Světlana Smolínová a Václav Svitek.

S předsedou vlády se předtím setkal v Luhačovicích náš krajan člen ústředního výboru Sdružení Rostislav Kubišta. Při přátelské besedě se předseda vlády živě zajímal o Čechy z Volyně, jejich historii, účast na národním odboji i o život po návratu do vlasti svých předků.

prostředí tvoří od 60. let trvalou součást její tvorby.

Hra Den, kdy přišlo, byla úspěšně uvedena v říjnu 1990 v Ženevě, japonskou premiéru měla v Tokiu v dubnu 1991. Na dny 24.- 26. dubna 1992 byla připravena její tokijská repríza, konaná tentokrát v nepřítomnosti autorky a režisérky. Š.Murai totiž přijela počátkem dubna do Prahy, aby nastudovala pro Činoherní klub svou hru Slunečnice. Do časově náročného programu v Československu zařadila rovněž návštěvu repatriovaných Čechů z Malé Zubovštiny, neboť ji zajímá, jak se daří zejména dětem v novém domově.

Z. Vasiljevová.

Z jednání ústředního výboru Sdružení

Ve druhé polovině března zasedal v Praze v restauraci Na Chmelnici ústřední výbor našeho Sdružení. Přestože není novinářským zvykem, a tím méně novinářskou zásadou zabývat se účastí funkcionářů na každém zasedání, považují za správné i o této skutečnosti naše členy informovat. Už také proto, aby věděli, jak si nově zvolený ústřední výbor vede, jak je aktivní. Ze 40 pozvaných členů se nedostavilo 6 a z nich se 5 omluvilo. Bylo pozváno a dostavilo se 7 hostů.

Protože se jednalo o první zasedání po konferenci, byli na něm zvoleni dva místopředsedové, a to Václav Dubec pro Moravu a Rostislav Hlaváček pro české regiony. Třetí místopředseda zatím volen nebyl.

Ve zprávách o stavu a činnosti Sdružení vystoupilo se svými zprávami několik funkcionářů, kteří jsou pověřeni řízením příslušných úseků činnosti naší organizace. Tajemník ing. Jiří Hofman informoval ústřední výbor o činnosti, problémech a výsledcích celé organizace i o potížích v některých regionech, o repatriaci Čechů z Ukrajiny v roce 1991 a o plánu na rok 1992 a dále o spolupráci s institucemi a organizacemi. Potěšitelné je, že členská základna Sdružení stále roste, i když několik členů zemřelo a 19 členů zrušilo členství. Předseda historické komise ing. Václav Petříček, CSc., hovořil o organizačním zabezpečení sbírky exponátů pro muzeum Čechů z Volyně, respektive jeho expozici, o současném stavu spolupráce s Národním muzeem atd. Jeho výklad pak doplnil PhDr. St. Slavík, ředitel oddělení novodobých českých dějin Národního muzea, které

připravuje putovní výstavu o Čechích z Volyně. Na vytvoření této putovní výstavy již ministerstvo kultury ČR uvolnilo na žádost Sdružení potřebné finanční prostředky. Předpokládá se, že výstava by měla být realizována letos a pak instalována postupně asi v osmi místech ČR. Toto její putování by mělo začít v Zátci, končit v Praze, trvat 2 až 3 roky a v každém místě by měla setrvat 2 až 3 měsíce.

Jak sdělil členům ústředního výboru redaktor Zpravodaje Rostislav Hlaváček, předpokládá se, že by náš občasník měl letos vyjít asi devětkrát a ve stávající podobě. Dále seznámil přítomné s usnesením předsednictva o vydávání knižnice Zpravodaje, nazvané Kapitoly z dějin volyňských Čechů. Měly by to být menší brožury, kde by byly podrobněji zpracovány některé úseky dějin naší minority. Cena brožury by neměla přesáhnout 15.- Kčs. Za předpokladu, že k odběru knižnice se závazně přihlásí nejméně 500 odběratelů, vyjdou do konce roku dva tituly, jejichž úprava se dokončuje. Přihlášky k odběru budou zabezpečovat členové ústředního výboru, zastupující jednotlivé regiony se svojí sítí důvěrníků.

Předseda revizní komise Vojtěch Záborský informoval ústřední výbor o provedené revizi hospodaření za minulý rok a hospodář ing. St. Tošner o stavu financí a výsledcích hospodaření.

Větší část diskuse byla věnována péči o repatrianty od Chernobylu, méně měli diskutující co říci k hlavnímu poslání naší organizace - dějinám a přípravě muzejní

expozice. Na závěr jednání byl schválen rozpočet Sdružení na letošní rok, směrnice pro hospodaření, dotace pro regiony, jež mají v péči repatrianty od Chernobylu, a zřízení regionu Nymbursko. Do ústředního výboru byli kooptováni Rostislav Kubišta (pověřen vedením regionu Nymbursko) a Vladimír Chocholouš, který vystřídal ve vedení regionu Liberecko Petra Blimla. Vedením regionu Šumpercko byla pověřena Libuše Vávrová místo RNDr. Petra Nováka. P. Bliml a P. Novák ovšem členy ústředního výboru zůstávají. Dále bylo schváleno složení komisi: historické, organizační a finanční. K nadcházejícím výročním v roce 1993 bylo uloženo historické komisi připravit obsahový návrh a komisi organizační organizační návrh na zabezpečení oslav 70. výročí vzniku České matice školské na Volyni a pietní vzpomínky na 50. výročí zničení německými fašisty Českého Malína. Návrhy předloží komise ke schválení podzimnímu zasedání ústředního výboru.

-rh-

Budujeme muzeum

Na adresu našeho krajana Jaroslava Sochora v Zátci, který poskytl vhodnou místnost pro shromažďování exponátů pro muzeum Čechů z Volyně, došli další exponáty. Paní Justýna Chválová z Koterova u Plzně věnovala obsáhlou brožuru o hasičských sborech na Volyni v roce 1927; máselnici s příslušenstvím - paní Šafařová ze Zátce; sokolský pohár a ratolest poslance do polského sněmu VI. Meduny z Mirohoště - pan Solar z Veletic; pletené koše - Václav Jakub z N. Města a rodina Mazurova z Loun; srp - paní Kučerová z Klášterce; fotokopie matrik - pan Sochora z Loun; lykove pastoly - A. Martišová ze Zátce; kroniku obce Noviny České - V. Šavel z Radonic; hasičský prapor z Moskovštiny - p. Maršík ze Zátce.

Píší nám z Mykolajivky....

V březnu letošního roku obdržela redakce Zpravodaje dopis od pana Josefa Lankamra z Mykolajivky na Ukrajině (kozatinský rajon, Vynnická oblast). Píše nám: "Naše dědinka byla osídlena Čechy v roce 1873 a poslední rodina z Čech přijela do Mykolajivky až v roce 1880. Dědeček Josef Vacek pochází z Jablonce (u německých hranic) a babička z České Třebové. Další pak přijeli z Moravy a různých pohraničních míst. Celkem to tenkrát bylo 890 Čechů.

Od roku 1931 až do roku 1938 jsme měli v naší obci českou školu a mohli se učit česky. Pak ale české školy v SSSR uzavřeli a učilo se jen ukrajinsky a rusky. České učitele vystřídali učitelé jiných národností. A s češtinou máme vlastně potíže až doposud, přestože chceme, aby naše mládež se učila rodné řeči.

V současné době mnoho našich mladých lidí odchází do měst, aby se věnovali povolání, která si vyvolili. Například rodák z naší vesnice Václav Vacek je spisovatelem a píše pod pseudonymem Vasil Zemljak. Jeho román Labutí hejno vyšel také v Československu. A tak bych mohl hovořit o dalších význačných rodácích - Čechích z Mykolajivky: jde o profesory, lékaře, učitele, inženýry a další rodáky s vysokou odbornou kvalifikací. Georgij Suchomel získal titul akademika a je významným vědcem z oboru hydrauliky a hydrotechniky.

Počet Čechů v naší vesnici se stále snižuje - ze 760 obyvatel je nyní už jen 260 Čechů. Ustavili jsme si tu odbočku kyjevského Sdružení Čechů z Volyně, která má 60 členů. Ve škole můžeme opět vyučovat češtinu. Učitelka, která ji vyučuje, absolvovala v srpnu minulého roku

v Praze měsíční kurs. Moc se jí to líbilo! Češtinu vyučuje ve škole pro žáky dvakrát týdně a jednou týdně vyučuje rodnému jazyku náš dorost. Horší to však je s učebnicemi: chybí nám slabikáře, početnice a další nezbytné učebnice. Bohudík, získali jsme deset slabikářů od československého konzula v Kyjevě a nedávno nám hodně českých knih přivezla členka vašeho Sdružení, studentka Univerzity Karlovy slečna Blanka Mrázková z Karlových Varů. Slíbila nám přivezt ještě další knihy. V Mykolajivce jsme si zřídili vlastní muzeum - kus historie našich předků, kteří tuto vesnici před téměř 120 lety osídlili. Máme folklorní a hudební kroužek, a tak se stále snažíme udržovat naši národní českou tradici. Sebrali jsme na 150 českých písniček, které ještě naše parodiče si přivezli z Čech.

Z naší vesnice také repatriovali v roce 1946-47 někteří občané do Československa. Jde především o rodiny Pasovských, Doležalových, Markesových, Kovářových. Nic však o nich nevíme a byli bychom vděční, kdyby nám někdo sdělil, kde žijí, jak se mají atd.

Ve Zpravodaji jste také uveřejnili dopis pani Nadi Javůrkové. Je to naše bývalá učitelka a její manžel pocházel od nás z Mykolajivky".

Tolik tedy z dopisu našeho krajana pana Lankamra. A co říci na závěr? Snad jen to, že pokud chcete přispět vhodnými knihami našim krajanům na Ukrajině, zasílejte je na adresu jedné ze studentek Univerzity Karlovy, která pomáhá akci našim studentům organizovat: Tereza Hanzlíková, V jezerách 37, 130 00 Praha 3.

-rh-

10. KVĚTNA 1945

V těchto dnech, kdy vzpomínáme slavného dne vítězství spojenců nad fašistickým Německem, vzpomínáme i na účast volyňských Čechů v této největší válce v dějinách lidstva. Mnohé již o jejich účasti bylo napsáno, mnohé teprv čeká na zveřejnění.

Redakce Zpravodaje dostala stručné, skutečně stručné a skromné vzpomínky rtm. v záloze Karla Šeráka, velitele dvou tanků naší vojenské jednotky v SSSR, které DNE 10. KVĚTNA 1945 V 10.00 HODIN SKONČILY SVŮJ SLAVNÝ BOJOVÝ POCHOD AŽ NA PRAŽSKÉM HRADĚ.

Z neúplných vzpomínek vyplývá, že po bojích u Olomouce vyrazilo osm tanků ku Praze. Některé se však cestou porouchaly, bylo nutno je opravovat a ty pak dorazily na nádvoří pražského Hradu sice také 10. května, ale až v odpoledních hodinách. Osádky tanků tvořili Slovinci, volyňští Češi a jeden podkarpatský Rusín. Z volyňských Čechů to byli: rtm. Karel Šerák, Valerij Klaban, Bedřich Opočenský, Jaroslav Žitný a Mikoláš Končický.

Poznáváme mluvu repatriantů od Černobylu

Osud Čechů na Žitomírsku po černobylské katastrofě a jejich postupně uskutečňovaný návrat do staré vlasti, jehož první fáze probíhala v minulém roce, vzbudil nejednou živý zájem veřejnosti. Zprávy a články v novinách, reportáže v týdenících, záběry v televizním zpravodajství, ba dokonce i filmy, které televizním divákům alespoň trochu přiblížily jak Malou Zubovštinu, tak i nový domov repatriantů.

Kromě široké veřejnosti mají ovšem o přesídlenec zájem také pracovníci různých vědních oborů, především etnografové a jazykovedci. Věda totiž studuje život a jazyk různých etnických menšin už poměrně dlouho. V odborné literatuře lingvistické sledáváme např. už z počátku století práce významných autorů A. Frinty a J. S. Kubína o jazyce českých exulantů v tehdejších pruském Slezsku a o mluvě Čechů na Kladsku, a naopak z doby nejnovější máme zase knihu K. Kučery, docenta pražské filozofické fakulty, o češtině našich krajanů v USA. Také naši dialektologové věnovali v rámci současného rozsáhlého výzkumu českých nářečí soustavnou pozornost jazyku českých jazykových ostrovů. Zkoumali mluvu českých osad v Polsku, v Chorvatsku, v Bosně i v rumunském Banátě. Jen české vesnice na Ukrajině tehdy navštívit nemohli, protože sovětské úřady nebyly tomuto výzkumu nakloněny. Teprve nyní po návratu Čechů ze Žitomírsku do staré vlasti se naskýtá znovu příležitost dosavadní naši znalost zahraniční češtiny prohloubit a rozšířit toto studium i na češtinu ukrajinskou.

České osídlení Kolonie, jak stará generace lidově označovala Malou Zubovštinu, trvalo od 70.let minulého století. Děti z M. Zubovštiny, které jsme vloni v červnu navštívili v plicní léčebně v Řičanech, nám s dětskou hrdostí vypravovali o nedávných oslavách 120. výročí založení obce. Podle údajů pana učitele A. Erpsta (nyní bydlí ve Straži pod Ralskem), který se zabýval historií obce a který sám dobře ví, že jeho dědeček se narodil ještě v Čechách, se jako první přistěhovali do Zubovštiny Václav Karásek a Josef Homoláč a k nejstarším zdejšími českým rodinám patřili také Kuželovi, Baškovi, Černýho (tak se místním dialektem označuje rodina Černých), Berglovi, Horákoví a Vachatovi. Mezi známými českými obcemi, které se podle tradice a vzpomínek uvádějí jako výchozí lokality emigrantů, jsou vedle Vysokého Mýta překvapivě také Mělník a Zatec, je však zřejmé, že jádrem kolonizace - jak uvádějí zase jiné prameny a jak to může dosvědčit i sama řeč tamních českých mluvčích - bylo východočeské obyvatelstvo z Polabí a Pojizeří.

Je přirozené, že nejvýraznějším rysem, jímž se ukrajinská čeština odlišuje od běžné mluvy v Čechách, jsou ovšem vlivy ukrajinského a ruského jazykového prostředí. Sami zubovštínští Češi se po návratu k nám na každém kroku přesvědčují, že se to týká především všech civilizačních změn, k nimž po příchodu původních

českých kolonistů na Ukrajinu došlo. Čeština té doby přirozeně ještě neznala např. výrazy pro vlak, automobil nebo pro elektřinu; pro všechna pojmenování z těchto významových okruhů má dnešní ukrajinská čeština samozřejmě jen výrazy přejaté. Ani si proto nedovedeme dost dobře uvědomit, s jakými obtížemi zápasil po příchodu k nám např. mladý elektrikář, který sice mluvil česky, ale nedovedl pojmenovat ani ty nejběžnější reálie svého vlastního oboru jako, žárovka, zásuvka, pojistka, zkoušečka, šroubovák. Dlouhým soužitím s tamním prostředím pronikla však do češtiny i řada dalších ukrajinských nebo ruských slov a obrátů z běžného každodenního života, byli tam inostraní studenti (zahraniční), sou kanikuly (prázdniny), sem utomenej (unavený), měl to pro své chazajni (hospodáře), koňuchem sem byl (kočím), na tebe nechvátilo (nezbylo) atd. Zvláštností přejímání slov mezi příbuznými jazyky je fakt, že řada výrazů je českých jen po stránce formální, ale jejich význam je přejatý: po vojně (po válce), jaká bude pohoda (počasí), vedle žili Vlačíhovi (bydleli), ráda vážu (pletu). Některé takové rozdily se jeví tak, jako by šlo jen o slova z jiných, např. moravských nářečí: bečka (sud), chudnout (hubnout), šel na hříby (na houby). O přejímání jde vlastně i v těch případech, kdy odlišné znění v ukrajinské češtině představuje jen rozdily hláskoslovné nebo slovotvorné: kora (kůra), doska (deska), zvjezda (hvězda), pčela (včela), káčur (kačer), vět - větička (větve - větvička). Ukrajínština ovlivnila i výslovnost přejatých slov mezinárodních: slabiky *dí, tí, ni* se vyslovují "měkce" (ministrstvo, radíjace), místo *g* se vyslovuje *h* (haráž, huma, ház = gáz, plyn).

Přes všechny tyto cizí vlivy je na

druhé straně až obdivuhodně jak si zdejší mluva i po více než sto letech uchovávala svůj dominantní český ráz. Zvláště slyšíme-li mluvit příslušníky staré generace, jsme až překvapeni jednoduší a "čistotou" jejich české řeči. Kdybyste slyšeli vyprávět 85 letou Olgu Horskou (dnes žije se svou rodinou v Rovně) třeba o tom, jak pekla chleba, nenapadlo by vás ani si pomyslet, že tahle babička se narodila a celý svůj život prožila na daleké Ukrajině. V izolaci dané cizím prostředím udržely se totiž v ukrajinské češtině také charakteristické rysy severovýchodočeských nářečí. Z nich nejnápadnější jsou pro nezasvěceného posluchače zvláště znaky taroslovné (to je pro hoši, řeknu to táto, mám to po dědečkoj, černou nitěj, krmil s pšencej, šel s Frantem) a slovesné tvary voni nosej, sázej, dělaj, maj a některé regionální výrazy (čoud "kouř", žavej "horký", vlasatej "prostovlasý", chodit na dousi "na návštěvu"). Všechny tyto znaky se zde uplatňují v mnohem větší míře než v samých Čechách, protože v rodinném domácím prostředí většinové české obce zde vůbec nepůsobil spisovný jazyk a české kulturní instituce. Tak např. nejznámější severovýchodočeský jev hláskotvorný, výslovnost v postavení po samohláskách jako dvojhlasý *ou, au, eu...* (tj. stejně jako louka se vyslovuje i rounej, vohláuka, poliuka, mrkeu, pět krau) je tak důsledná a běžná, že si to sami mluvčí ani neuvědomují. Dosud častá je zde i "neměkká" výslovnost slabik *bě, pě, vě...* v případech jako dřevenej, páperka, hrubejší, voní stavej, kdežto v Čechách je dnes tento jev už jen velmi vzácný.

Je tedy zřejmé, že vědecké studium ukrajinské češtiny je přínosné a poskytne zajisté řadu mnohých poznatků z minulosti i přítomnosti českého jazyka.

Jana Jančáková
Univerzita Karlova

Revizní komise zasedala

Revizní komise Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel provedla 29. ledna revizi hospodaření za rok 1991. Konstatovala, že za příspěvkové známky bylo vybráno 69 266.- Kčs. Dary krajanů dosáhly výše 18 069.- Kčs, z toho na tiskový fond bylo věnováno 8 520.- Kčs.

Vedle příjmů mělo Sdružení pochopitelně také vydání. Například na vydávání Zpravodaje, který každý člen dostává v rámci svých členských příspěvků, byla vynaložena částka 16 201.- Kčs. Jízdné na porady a konferenci funkcionářů, kteří nevládní průkaz SPB pro jízdu zdarma, bylo vynaloženo 6 487.- Kčs. Celková vydání na rok 1991 byla plánována ve výši 48 000.- Kčs, ale ve skutečnosti dosáhla jen 33 000.- Kčs. Na tomto nízkém čerpání mají zásluhu především vedoucí funkcionáři Sdružení, kteří v uplynulém roce nečerpali z příslušné položky na úhradu vlastních nákladů - jinými slovy, pracovali zdarma. Zdarma pracují ostatní členové ústředního výboru a nejen oni. Např. všechny práce související s tvorbou, vydáváním a expedicí Zpravodaje (kromě vlastního výtisků) dělají dobrovolníci zdarma. Jsou to stovky odpracovaných hodin.

Revizní komise zjistila i řadu drobných

nedostatků, které byly v deseti bodech doporučeny k odstranění. Mezi vážnější nedostatky však patří v některých regionech špatná příspěvková morálka. Velkou část viny na tom mají vedoucí těchto regionů a důvěrníci. Revizní komise proto doporučila předsednictvu Sdružení posoudit účelnost svolat příslušné funkcionáře a provést s nimi jednotnou instruktáž.

Revizní komise současně oznamuje našim členům, že vyjádřila poděkování hospodáři ing. Stanislavu Tošnerovi za dobře vedenou účetní agendu a za obětavost v této náročné činnosti.

Vojtěch Zábrodský
předseda revizní komise SCVP

Dary krajanů

Na tiskový fond věnovali po 100.- Kčs Václav Rigl z Nýřan, J. Zelený z Tábora, J. Valeš ze Zatece a MVDr. Jiří Bačovský z Prahy. 50.- Kčs věnovala M. Kubešová z Horšovského Týna. Paní ing. Alena Rybková z Prahy věnovala 50.- Kčs na fond Sdružení.

Všem dárcům za jejich nezištnou podporu srdečně děkujeme!

STRUČNĚ O DEVŠAD

• Ze Zahrady Čech do Stráže p.Ralskem a Kuřívod putovaly ovocné stromky a sazenice květin, které věnovali členové litoměřického regionu krajanů od Černobyli k osázení jejich vytužených zahrádek. Akci, která měla velký úspěch, navrhl krajan M. Novák. O realizaci se postaral další krajan - J. Kozák.

M. Dědková
• V roce 1992 vydá pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně knihu doc. dr. Jaroslava Vaculíka, Csc. : Reemigrace zahraničních Čechů a Slováků v letech 1945 - 1950, kde je podrobně popsán průběh repatriace z Volyně i dalších zemí. Kniha měla původně vyjít již v roce 1990 a řada volyňských Čechů již předtím zaslala své objednávky, které jsou evidovány a bude jim vyhověno, jakmile publikace vyjde. Další zájemci mohou knihu objednat na adrese: Katedra historie pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Poříčí 7, 603 00 Brno.

• Václav Srb z Jaroslavice získal opět prapor ulbárovských hasičů, který bude předán do

muzea. Přivezl jej jeho otec - poslední velitel tohoto sboru v roce 1947. V současné době jej opatruje ulbárovský krajan žijící v Uničově.

• V minulých týdnech jsme oslavili svátky jara - velikonoce. Pro radost dětem od Černobyli, žijícím nyní ve Stráži pod Ralskem, v Kuřívoděch a Butovsi, připravila a předala paní M. Zemanová z Litoměřic pěkné a originální techniku vlastnoručně provedené kraslice. A bylo jich přes 200!

M. D.
• Řada repatriantů od Černobyli přijímá nyní pravoslavi. V původním domově k tomu neměli příležitost ani možnost. Již v loňském roce pokřtil františkolázeňský farář dr. Jan Křivka v pravoslavném chrámu sv. Olgy (ale i v bytech), téměř dvacet těchto nových našich spoluobčanů.

• V Mirohošti na Volyni přežila okupaci židovská rodina obchodníka Volka. Úkryt měla v sokolovně pod jevištěm, a to i v době, kdy tam byly dílny německé armády. Díky obětavým a neohroženým občanům Mirohoště přežila kruté období bez úhony a po válce se celá rodina odstěhovala do Izraele. Monika

Připravují setkání

• Již v pořadí páté setkání rodáků, jejich rodinných příslušníků, ale i ostatních zájemců připravují na 13. června tr. občané České Hulče. Setkání, které bude zahájeno v 10,00 hod., se uskuteční v Národním domě v Podbořanech. Na programu je mimo jiné také informace o přípravě kroniky České Hulče. Zájemci o toto setkání se mohou přihlásit na adrese: Emilie Rotková, 270 04 Hořesedly 9.

• S velkým předstihem připravují své další setkání žáci bývalých soukromých matičních škol, a to školy zdolbunovské, rovenské a

omelánštinské. Setkání se má uskutečnit v červnu roku 1993 u příležitosti kulatých výročí, významných v životě volyňských Čechů. V příštím roce totiž uplyne 70 let od založení České matice školské na Volyni a 50 let od strašného okamžiku, kdy němečtí fašisté zničili Český Malín a vyvraždili jeho obyvatele.

• Dne 13. června tr. budou mít své pravidelné setkání bývalí žáci soukromé české matiční školy v Lucku. Setkání se uskuteční ve Stvolínkách u České Lipy od 14,00 hodin.

Obětím totalitního režimu

Pro zmapování šíře a důsledků komunistické perzekuce na našich krajanech po roce 1948 je nutné získat veškeré informace. Konfederace politických vězňů sleduje a

Z Náchodska

Také v broumovském regionu jsou usidleni krajané z M. Zubovštiny. Velkou péči jim věnují představitelé okresního úřadu v Náchodě a starostové měst a obcí, zejména pokud jde o poskytování potřebných informací a rad v novém domově, zabezpečování bydlení, pracovní zařazení a řešení dalších problémů, které vznikají. Všechny jsou řešeny podle možností operativně. Problémy zatím jsou s pracovním zařazením vysokoškoláků, s výukou českého jazyka i rekvalifikací. Přes tyto potíže však krajané se nebrání přijímat práci mimo svůj obor, jsou přičinliví a snaží se a věří, že se postupně některé problémy vyřeší v jejich prospěch.

VI. Tyrek, Jaroměř

dokumentuje toto období u všech vrstev obyvательства. Výjimkou nejsou ani naši krajané - volyňští Češi. Hned po únoru 1948 byla řada z nich zatčena, odsouzena, často za vykonstruovaná obvinění. Mezi persekovanými byli vojáci našich armád na východě i západě, zemědělci (ti hlavně a nejvíce), studenti apod. Při kolektivizaci vesnice byl rozpoután teror mající za cíl odhalování tzv. třídního nepřítele za každou cenu.

Všichni, kteří osobně nebo v rámci rodiny prožili jakoukoliv formu násilí, podejte o tom svá svědectví. Je to přece také součást objektivizace naší krajaňské historie a neměla by být, ani nesmí být zapomenuta!

Popište své zážitky, zašlete doklady - v kopicích nebo ofotografované. Jde zejména o soudní žaloby, rozsudky, doklady o vyvlastnění majetku, zákazu činnosti, studií, službě u vojenských PTP apod. Informace a doklady zašlete na kontaktní adresu:

Jiří Větrovec,

Mládežnická 2738, 438 01 Zatec.

Volková byla moje spolužačka.
M. Dědková, Litoměřice

• V současné době žije za hranicemi našeho státu téměř tři a půl miliónů Čechů a Slováků. Asi tři pětiny z nich žijí v USA - 2 680 000 osob. Početné jsou naše menšiny zejména v Maďarsku a Jugoslávii (100 000), Kanadě (80 000), Polsku a Argentině (60 000), Rakousku, Austrálii a Francii (přes 30 000). Zatímco v Maďarsku tvoří naši menšinu výhradně Slováci, v Rakousku naopak Češi. V USA a Argentině jde většinou o potomky někdejších přistěhovalců čtvrté a páté generace a mnohým z nich již dělá rodná řeč značné potíže.

• Dne 16. dubna tr. přineslo Svobodné slovo stručnou zprávu, že v Husinci na Prachaticku mají od začátku února konečně soukromého mistra ševcovského. Mladý a ochotný řemeslník (jméno deník neuvádí) našel v Husově rodišti nejen práci, ale také domov - patří totiž do přistěhovalé rodiny volyňských Čechů.

• Nedojde vám občas ZPRAVODAJ? Byla-li vaše adresa na předchozích číslech správná, reklamujte dodávku na poště a náhradní výtisk si vyžádejte korespondenčním lístkem u tajemníka Sdružení: 140 00 Praha 4, Lounských 8, ing. Jiří Hofman. Při přestěhování nebo změně názvu ulice vašeho bydliště nahláste změnu ihned vedoucímu regionu. Novým členům posíláme poslední číslo ZPRAVODAJE v den vyplňování jejich členské legitimace.

Blahopřání

Dne 22. května tr. se dožívá životního jubilea paní Marie Uhlířová, roz. Podaná z Prince Albert (Kanada), původem z volyňské Moldavy. Do dalších let pevně zdraví, stálý životní optimismus a mnoho celkové spokojenosti přeje

Miloš Šatava s rodinou.

V dubnu se dožila sedmdesátileté paní Slavěna Košťálová, z Karlových Varů - Staré Role - aktivní členka, která obětavě podporuje činnost naší organizace na Karlovarsku.

K významnému jubileu ji přejeme pevně zdraví, stále veselou náladu a hodně každodenních radostí do dalších let.

Vedení regionu Karlovarsko.

Hledáme

Hledám svoji sestru Kristinu Josefovnu Novákovou, která se přestěhovala z Malé Zubovštiny v roce 1946 nebo 1947 do Československa. Měla tři syny - Tonika, Vládu a jméno třetího si již nepamatuji. Doufám, že ještě žiješ sestřičko a že se ozveš!

Ludmila Machoňová-Nováková,
Kuřívody 5, 471 24 Mimoň.